

Kapitoly z české a světové literatury pro děti a mládež 2

Podrobný sylabus ke zkoušce

Zkouška v jarním zkouškovém období shrnuje znalosti z obou semestrů, tj. z předmětu Kapitoly z české a světové literatury 1 a 2 (dříve Literatura 3 a Literatura 4). Zkouška má podobu písemného testu s otevřenými otázkami. Otázek je 5, z toho 2 jsou z povinné četby (z obou semestrů). Znamkový průměr se musí vejít do 2,9 včetně (od 3,0 hodnocení F). Sylabus prvního semestru – viz studijní materiály k předmětu Kapitoly z české a světové literatury 1 (Literatura 3).

Z čeho čerpat při studiu: kromě látky přednášek ze sekundární literatury doporučené v ISu, zejména z publikace Svatavy Urbanové a Mileny Rosové *Žánry, osobnosti, díla* (2002), jednotlivé autory je možné si vyhledat zejména ve *Slovníku autorů literatury pro děti a mládež* (1. díl: Zahraniční spisovatelé, eds. Ivan Dorovský a Vlasta Řeřichová, 2007, 2. díl: Čeští spisovatelé, ed. Milena Šubrtová, 2012).

Okruhy, žánry, osobnosti – současná česká literatura (od roku 1989 dodnes)

1. Obecný úvod: Literární dění v závislosti na politických změnách po sametové revoluci; proměny tvorby a ediční politiky v 90. letech a na začátku 21. století (návrat zakázaných či upozadovaných autorů – vězňů, emigrantů, disidentů apod.; ediční návraty; tematické návraty: např. skautská či náboženská tematika; nová témata: nemoc, handicap, smrt, outsiderství, problematika drog a závislostí apod.; nová nakladatelství; podoba dětských časopisů; současné ceny udělované za literaturu pro děti a mládež u nás i ve světě)

2. Poezie pro děti a mládež

Návraty (do 60. let): Ivan Diviš

Nebezpečí obsahového vyprázdnění: Jiří Faltus, Jiří Žáček

Básnická filozofičnost, vztah k přírodě: Josef Brukner

Klasický přístup, pohádkové předlohy: Michal Černík

Hra s jazykem, nonsens: Petr Nikl, Pavel Šrut, Jiří Weinberger, Daniela Fischerová (Milion melounů)

Lyrika: Radek Malý, Daisy Mrázková (Písně mravenčí chůvy)

Návraty k folklorní tradici: Věra Provazníková

Nejen písňové texty: Jiří Dědeček, Jan Vodňanský, Zdeněk Svěrák, Jaromír Nohavica

3. Obrázková kniha a komiks

Petr Sís, Pavel Čech, Renáta Fučíková, Lucie Seifertová, Libuše a Josef Palečkovi, Dagmar Urbánková, Tereza Říčanová, Alžběta Skálová, Petr Šmalec, Milada Rezková a Lukáš Urbánek, Vhrsti, Petr Nikl

4. Pohádka

Souhrnné pohádkové edice (nakladatelství Albatros, Argo, Brio)

Adaptace folklorních zdrojů: Vladimír Hulpach, Jan Vladislav, Zuzana Nováková

Adaptace romské pohádkové látky: Hana Doskočilová (O Mamě Romě a romském pámbíčkoví)

Pohádkové a fantastické postavy: Irena Gálová, Viola Fischerová, Alois Mikulka, Vítězslava Klimtová, Pavel Šrut

Návrat k tradici v autorské pohádce: Karel Šiktanc

Travestie: Magdalena Wagnerová

Hra a hravost, nonsens: Tomáš Pěkný, Miloš Macourek, Alois Mikulka, Pavel Šrut

Tatínkovské pohádky: Zdeněk Svěrák, Arnošt Goldflam, Jiří Stránský

Poezie, filozofie, pohádkový román: Petr Nikl (Pohádka o Rybitince, O Rybabě a Mořské duši), Radek Malý (František z kaštanu, Anežka ze slunečnic), Iva Procházková (Myši patří do nebe... ale jenom na skok), Tomáš Pěkný (Havrane z kamene), Eva Hudečková (O ztracené lásce), Pavel Šrut (Lichožrouti)

5. Pověst, regionalismus v literatuře

Oldřich Sirovátka, Helena Lisická, Oldřich Šuleř, Vladimír Hulpach, Marta Šrámková, Alena Ježková

6. Příběhová próza s dětským hrdinou

Triviální próza s dívčí hrdinkou: Stanislav Rudolf, Ilona Borská

Tematická detabuizace: hledání identity, závislost, outsiderství, nemoc, handicap, rasismus apod.: Daniela Fischerová, Eva Bernardinová, Hana Bořkovcová, Martina Drijverová, Ivona Březinová, Iva Procházková, Ivan Binar, Monika Elšíková

Válka, holocaust: Hana Bořkovcová (Zakázané holky)

Střet s normalizačním režimem: Jiří Stránský

Humor: Vojtěch Steklač

Dobrodružství a vztah k přírodě: Zbyněk Malinský

Dobrodružství a historie: Vlastimil Vondruška